

i Pension, skal jeg ikke indlade mig. Jeg har kun villet pege paa den forhaandenværende Praksis som en medvirkende Grund til Retspleje-Reformens Bekostelighed, idet alle vore Dommere for Fremtiden ville komme til at gaa af med fuld Løn, selv om de kun have siddet i kort Tid i deres Dommerembeder.

Der er i øvrigt under denne Forhandling faldet mange Ytringer, som kunde give mig Anledning til Bemærkninger; men derpaa vil jeg give Afkald. Jeg har kun ment at burde sige, hvad jeg har sagt, da jeg har været med til at udarbejde de foreliggende Forslag. Jeg havde saaledes en vis Pligt til at værne dem saa godt som muligt. Men vil den højtærede Minister og det høje Ting omændre Forslagene, skal jeg tage det med den mest afgjorte Ro. Jeg deler ganske den Anskuelse, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Philipsen) udtalte i Gaar, at selvfølgelig ønske vi den bedst mulige Retsreform; men langt vigtigere end at blive ved at drøfte og drøfte, hvad vi skulle have, er det dog, at vi endelig faa gennemført noget.

Jørgensen: Det er ganske naturligt, at Hovedforhandlingen om dette Forslag maa føres af det høje Tings Jurister, men jeg tror dog, at der er enkelte Ting, som ogsaa kunne komme ind under Lægmandsbetragtninger, og det er om enkelte af disse, jeg ønsker at sige et Par Ord.

I § 140 om den borgerlige Retspleje foreslaas det, at Forligsprøven for Fremtiden skal foregaa ved Retten, hvor Domsagen behandles; og naar man læser Motiverne igennem, ser man, at der er angivet flere Grunde fra Kommissionens Side for at gøre denne Forandring, og en af dem, man synes at lægge mest Vægt paa, er, at Lægmanden undertiden vil lade sin Optræden bestemme af den Opfattelse, han har af Retsspørgsmaalet, og som han altsaa betragter som juridisk rigtig, skønt den, som Kommissionen siger, i Virkeligheden ikke er det. Jeg tror, at den ærede Kommission ser noget fejl herpaa. Jeg tror, at Forligsmæglerne ere overordentlig forsigtige; at de naturligvis straks ville danne sig en Mening om den paagældende Sag, der kommer til dem, er ganske naturligt. Men jeg tror, at de ere overordentlig forsigtige med at lade deres Optræden bestemme i saa Henseende deraf, og jeg tror, at de ere allermest forsigtige med lige over for Parterne at udtale deres Mening derom, thi det vilde jo være en

daarlig anbefaling for en Forligsmægler, naar han sagde til Parterne: Du skal vinde, og du skal tabe, naar Sagen kommer til Doms, naar det saa viste sig, at det modsatte blev Tilfældet. Paragraffen foreslaar tillige, at Forligsprøven skal være offentlig. Efter den Erfaring, jeg har gjort i disse Sager — jeg har nemlig i en Række af Aar været Forligsmægler i Tyende og Aftægtssager og jeg har ogsaa været Medlem af Forligskommissionen — tror jeg absolut, at det vil være en Fejl at gøre Forligsprøven offentlig, hvor megen Pris jeg end kan sætte paa, at Forhøret bliver offentligt. Selv om en Forligsprøve ikke absolut hører til en Rettergang, er det jo dog Indledningen dertil, og vi vide jo alle, at enkelte Mennesker kunne faa en saadan Procesiver i Blodet, at de for enhver Pris ville føre Proces. Det slaar sjældent fejl, at Parterne, naar de komme til Forlig, have mere eller mindre Procesiver i sig, og vi kunne være temmelig visse paa, at hvis Forligsprøven skal være offentlig, vil den, som helst vil have Proces, vanskeligere gaa paa Forlig, naar det skal ske ved offentlig Mægling. Det er sagt i Motiverne, at naar Forligsprøven er offentlig, ville Parterne ikke være i Stand til at lyve sig fra, hvad de have sagt ved Forligsprøven, naar de komme til Tings, men jeg tror rigtignok, at hvis nogen af Parterne ønsker at lyve sig fra noget, saa ville de begynde med det ved Forligsprøven. Naar man læser Kommissionensbetænkningen igennem om den tvungne Forligsprøve, faar man det Indtryk, at det har været med nogen Betænkelighed, at Kommissionen har foreslaaet det saaledes, som det foreligger her, og jeg hørte med Glæde af det ærede Medlem, der talte sidst, at det ogsaa var med Betænkelighed, at han er gaaet bort fra den nuværende Forligsprøve. Man har overvundet disse Betænkeligheder ved at sige, at saaledes som Forligsmæglingen nu bliver foretaget, vilde den ikke være i Konsekvens med hele Retsreformens Princip, men jeg tror ogsaa, at dette beror paa en Fejl. Retsreformen er i det hele lagt an paa at skabe større Tillid mellem Befolkningen og Dommerne, men der er ingen Tvivl om, at den Tillid, som Befolkningen har til Forligsmæglerne, vil den vanskelig faa lige over for en Dommer, naar der er Tale om et Forlig, thi vi vide jo godt, at der hos Befolkningen næres nogen Tvivl om, hvorvidt Dommeren ifølge sin Stilling er i Stand til at se ganske praktisk og sundt paa saadanne Forhold, om han ikke er bunden for